COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2022
COM(2022) 629 final

COMUNICARE A COMISIEI

Actualizare privind supravegherea mai strictă – Grecia, mai 2022

{SWD(2022) 700 final}

CONTEXT

Evoluțiile economice și politicile din Grecia sunt monitorizate în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice. Începând din 2018 și până la sfârșitul programului de asistență financiară, acestea au fost, de asemenea, monitorizate în temeiul cadrului de supraveghere mai strictă, în conformitate cu articolele 2 și 3 din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 ([1]). Implementarea supravegherii mai stricte pentru Grecia ([2]) confirmă faptul că Grecia trebuie să implementeze în continuare măsuri pentru a aborda sursele sau potențialele surse de dificultăți economice și financiare, implementând în același timp reforme structurale pentru a sprijini o creștere economică robustă și sustenabilă.

Supravegherea mai strictă oferă un cadru cuprinzător pentru monitorizarea evoluțiilor economice și pentru punerea în aplicare a politicilor necesare în urma finalizării programului de asistență. Ea permite evaluarea periodică a evoluțiilor economice și financiare recente din Grecia, precum și monitorizarea condițiilor de finanțare a datoriei suverane și actualizări ale analizei sustenabilității datoriei.

Supravegherea mai strictă furnizează, de asemenea, cadrul de evaluare a angajamentului general asumat de Grecia față de Eurogrup la 22 iunie 2018, și anume de a continua și de a finaliza reformele adoptate în cadrul programelor de asistență financiară și de a asigura protejarea obiectivelor reformelor importante adoptate în cadrul programelor de asistență financiară. În acest context, supravegherea mai strictă a fost utilizată pentru a monitoriza implementarea angajamentelor specifice de a finaliza principalele reforme structurale demarate în cadrul programului în șase domenii-cheie, în termenele convenite, până la jumătatea anului 2022, și anume: (i) politicile bugetare și bugetar-structurale, (ii) protecția socială, (iii) stabilitatea financiară, (iv) piața muncii și piața produselor, (v) Corporația Elenă pentru Active și Participații și privatizarea și (vi) modernizarea administrației publice ([3]).

Acesta este cel de al paisprezecelea raport privind supravegherea mai strictă pentru Grecia. Raportul se bazează pe constatările unei misiuni efectuate la 6 aprilie 2022 și pe un dialog regulat cu autoritățile elene. Misiunea a fost derulată de Comisia Europeană în colaborare cu Banca Centrală Europeană ([4]). Fondul Monetar Internațional a participat în contextul cadrului său de evaluare post-finanțare, în timp ce Mecanismul european de stabilitate a participat în contextul sistemului său de avertizare timpurie și în conformitate cu

([1]) Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară, JO L 140, 27.5.2013, p. 1.

([2]) Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/216 a Comisiei din 15 februarie 2022 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Personalul BCE a participat la misiunea de evaluare în conformitate cu competențele BCE și, prin urmare, a furnizat expertiză cu privire la politicile din sectorul financiar și la aspecte macro-critice, cum ar fi obiectivele bugetare principale, precum și nevoile în materie de sustenabilitate și de finanțare. Misiunea de evaluare a fost precedată de o misiune tehnică în perioada 28-31 martie 2022.

Memorandumul de înțelegere din 27 aprilie 2018 privind relațiile de lucru dintre Comisia Europeană și Mecanismul european de stabilitate. Prezentul raport analizează implementarea angajamentelor asumate de Grecia față de Eurogrup în ceea ce privește finalizarea reformelor până la jumătatea anului 2022.

Prezentul raport ar putea fi utilizat de Eurogrup drept bază pentru a decide cu privire la activarea următorului set de măsuri referitoare la datorie condiționate de politici, în valoare de 748 de milioane EUR. Aceste măsuri au fost convenite împreună cu Eurogrupul la 22 iunie 2018 și includ transferul sumelor echivalente veniturilor care provin din obligațiunile de stat ale Greciei deținute de către băncile centrale în baza Programului privind piețele titlurilor de valoare și a Acordului privind activele financiare nete și renunțarea la marja de dobândă suplimentară pentru anumite împrumuturi acordate de Fondul european de stabilitate financiară. Cea de a șasea tranșă de măsuri referitoare la datorie condiționate de politici a fost activată în urma reuniunii Eurogrupului la 6 decembrie 2021.

Angajamentele asumate de Grecia față de partenerii din cadrul Eurogrupului în iunie 2018, care stau la baza activării unor măsuri suplimentare de reducere a datoriilor, au fost stabilite până la jumătatea anului 2022. Decizia privind activarea celorlalte măsuri de reducere a datoriilor va fi luată de Eurogrup. Ținând seama de progresele înregistrate în direcția finalizării angajamentelor, activarea tranșei finale de măsuri referitoare la datorie ar putea avea loc la sfârșitul anului 2022. Prezentul raport stabilește, de asemenea, angajamentele specifice, care pot oferi o bază pentru ca Eurogrupul să decidă cu privire la activarea acestei tranșe finale de măsuri de reducere a datoriilor. Deși autoritățile și-au îndeplinit majoritatea angajamentelor, unele elemente nu au fost încă pe deplin finalizate. Astfel, lista de angajamente care trebuie să servească drept bază pentru plata finală constă în etapele rămase. Lista este convenită cu autoritățile elene și poate fi găsită în anexa la prezentul raport.

Îndeplinirea cu succes a majorității angajamentelor de politică și punerea în aplicare eficace a reformelor au îmbunătățit reziliența economiei elene și au consolidat stabilitatea financiară a acesteia. Acest lucru a redus în mod semnificativ riscurile de efecte negative de propagare asupra altor state membre din zona euro, abordând astfel în mod eficace condiția care stă la baza aplicării supravegherii mai stricte. Autoritățile își mențin angajamentul față de punerea în aplicare a reformelor și față de finalizarea elementelor restante. Pe baza acestor considerații, Comisia Europeană nu poate prelungi supravegherea mai strictă după expirarea acesteia la 20 august 2022. Dacă supravegherea mai strictă nu este prelungită, monitorizarea situației economice, bugetare și financiare a Greciei ar continua atât în contextul supravegherii bine stabilite ulterioare aplicării programului([5]), cât și al semestrului european. Reformele și investițiile majore ar continua, de asemenea, să fie urmărite în contextul punerii în aplicare a planului de redresare și reziliență al Greciei[6]).

([5]) Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară, JO L 140, 27.5.2013, p. 1.

([6]) https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/greeces-recovery-and-resilience-plan_ro.

Monitorizarea angajamentelor specifice care va servi drept bază pentru tranșa finală a măsurilor referitoare la datorie ar urma să fie realizată într-un prim raport de supraveghere ulterioară aplicării programului, care urmează să fie publicat în noiembrie 2022.

EVALUARE GENERALĂ

În urma unei redresări puternice în 2021, redresarea post-pandemie urmează să continue în 2022 într-un ritm oarecum mai lent, deoarece este afectată de creșterea prețurilor la energie și de impactul economic al agresiunii militare ruse împotriva Ucrainei, pe fondul incertitudinii persistente legate de pandemie. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, se estimează o creștere cu 3,5% în 2022 și cu 3,1% în 2023. Se preconizează că investițiile vor fi principalul motor al creșterii, dar consumul privat și exporturile nete vor contribui, de asemenea, la intensificarea activității economice. Deficitul public primar monitorizat în cadrul supravegherii mai stricte a atins 5,5% din PIB în 2021, ceea ce este cu 2,1 puncte procentuale mai mic decât se preconiza în toamna anului trecut. Surpriza pozitivă se datorează în principal redresării economice rapide. Politica bugetară rămâne favorabilă în 2022, deoarece unele dintre măsurile de urgență și de sprijin legate de pandemie sunt încă în vigoare pentru anul respectiv, în timp ce au fost luate măsuri fiscale temporare pentru a aborda impactul creșterii prețurilor la energie în 2022. În programul său de stabilitate pentru 2022, guvernul intenționează să atingă un excedent primar de 1,1% din PIB în 2023 și să reducă în continuare ponderea ridicată a datoriei publice în PIB ([7]). Majoritatea măsurilor de sprijin legate de creșterea prețurilor la energie sau de pandemie urmează să fie eliminate treptat până în 2023. În același timp, administrația intenționează să sprijine creșterea, făcând permanentă reducerea taxelor de solidaritate și a contribuțiilor la asigurările sociale puse în aplicare în timpul pandemiei. Pe fondul redresării economice, rata șomajului a scăzut la 14,7% în 2021, în scădere de la 17,6% în 2020 și de la nivelul maxim de 27,8% în 2013. Deși aceasta este în continuare una dintre cele mai ridicate din UE, se preconizează că aceasta va continua să scadă în 2023. În viitor, se preconizează că creșterea ocupării forței de muncă va rămâne rezilientă, având în vedere creșterea economică încă robustă. Rata riscului de sărăcie rămâne ridicată (17,7% în 2020).

În ansamblu, prezentul raport concluzionează că Grecia a luat măsurile necesare pentru a-și îndeplini angajamentele specifice, în pofida circumstanțelor dificile generate de implicațiile economice ale noilor valuri ale pandemiei, precum și ale agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei. Autoritățile au finalizat o serie de angajamente specifice în domeniul gestionării finanțelor publice, al impozitării proprietăților, al prestațiilor de invaliditate, al inspecțiilor de mediu și al justiției și au convenit asupra prelungirii mandatului Fondului elen pentru stabilitate financiară. Grecia a finalizat, de asemenea, reforme structurale mai ample, inclusiv reforma achizițiilor publice, și a înființat un departament de statistică în domeniul justiției în cadrul Ministerului Justiției.

Autoritățile elene își mențin angajamentul față de punerea în aplicare a reformelor și s-au angajat să continue punerea în aplicare a acțiunilor de progres în ceea ce privește angajamentele restante. Instituțiile europene salută implicarea strânsă și constructivă a autorităților în toate domeniile și încurajează autoritățile să mențină ritmul și, acolo unde este necesar, să își intensifice eforturile de finalizare a tuturor etapelor de reformă convenite în

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2022_el_stability_programme_en.pdf.

timp util pentru luarea deciziei privind plata finală la sfârșitul anului 2022, în special în ceea ce privește reformele din domeniul politicilor din sectorul financiar, al asistenței medicale primare, al cadastrului, al codificării legislației muncii și al atingerii obiectivelor convenite pentru lichidarea arieratelor.

Restul acestei secțiuni reamintește progresele înregistrate în cadrul supravegherii mai stricte în cele șase domenii-cheie ale angajamentelor Greciei, evaluează cele mai recente realizări din ultimul trimestru („perioada actuală de raportare") și prezintă măsurile de reformă rămase în cadrul angajamentelor existente.

Politicile bugetare și bugetar-structurale

Grecia și-a atins **ținta de excedent primar** de 3,5% din PIB în 2018 și 2019. În urma izbucnirii pandemiei, Comisia Europeană a activat în 2020 clauza derogatorie generală, care permite o abatere temporară de la cerințele bugetare, inclusiv de la obiectivele bugetare ale Greciei monitorizate în cadrul supravegherii mai stricte, cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În comunicarea sa din 3 martie 2021 ([8]), Comisia a exprimat opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui luată ca o evaluare generală a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din Uniune sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile puternice de evoluție negativă la adresa perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere până în 2023.

În ceea ce privește reformele structurale bugetare finalizate în contextul supravegherii mai stricte, Grecia și-a îmbunătățit gestiunea finanțelor publice prin finalizarea unei **reforme de monitorizare a numerarului și de prognoză** pentru sistemul său de conturi de trezorerie și a reformat structura de remunerare a **Autorității independente pentru veniturile publice** prin adoptarea unei grile salariale speciale, astfel încât să îi permită să păstreze și să atragă personal de înaltă calitate. Această grilă salarială specială completează grila salarială unificată adoptată în cadrul programului de asistență financiară și ar putea servi drept bază pentru alte entități.

În perioada de raportare actuală, autoritățile au încheiat angajamente suplimentare în domeniul gestionării finanțelor publice și al politicii fiscale:

- În domeniul gestionării finanțelor publice, autoritățile au finalizat lucrările privind ajustarea ulterioară a clasificării bugetare funcționale (care fac parte din **reforma planului de conturi**). Această reformă va permite o analiză mai aprofundată a cheltuielilor publice și, astfel, va contribui la îmbunătățirea elaborării politicii economice.

([8]) Comunicare a Comisiei către Consiliu – Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară, Bruxelles, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

- Autoritățile au finalizat, de asemenea, punerea în aplicare a peste 200 de **recomandări ale Curții de Conturi elene** pentru a preveni acumularea de arierate, precum și o reformă mai amplă care simplifică procedurile fiscale și accelerează lanțul de plăți în sectorul public.

- Autoritățile au finalizat o reformă a **impozitului pe proprietate ENFIA**. Reforma se aplică noilor valori ale impozitului pe proprietate, bazate pe piață, extinde baza de impozitare și îmbunătățește echitatea și eficiența economică a impozitului pe proprietate. Autoritățile au emis facturile de impunere ulterioare reformei pentru 2022, iar plata primei tranșe a impozitului este scadentă în luna mai.

Până în octombrie 2022, autoritățile s-au angajat să realizeze următoarele etape:

- Se preconizează că **arieratele** legate și nelegate de pensii vor fi lichidate până în august 2022, ceea ce va duce la finalizarea angajamentului. După o încetinire a ritmului lichidării arieratelor în primele luni ale anului 2022, aceasta reprezintă o întârziere de șase luni în ceea ce privește arieratele nelegate de pensii, și de două luni în ceea ce privește arieratele legate de pensii, comparativ cu planul. Întârzierea a fost cauzată în mare parte de continuarea pandemiei, de creșterea prețurilor la energie, de realizarea mai lentă decât se prevăzuse a îmbunătățirilor IT planificate și de randamentul mai scăzut decât se preconizase al măsurilor anterioare. Autoritățile au propus și au pus deja parțial în aplicare un set de acțiuni suplimentare pentru a accelera procesul de lichidare a arieratelor. Acțiunile includ măsuri de îmbunătățire structurală a lichidității spitalelor și a întreprinderilor de transport public, precum și modificări specifice în procesul de acordare a pensiilor.

- În domeniul **administrației fiscale**, sistemul IT de colectare urmează să fie pe deplin operațional în toate serviciile Autorității independente pentru veniturile publice până în septembrie 2022, care va finaliza angajamentul. Se preconizează că sistemul va consolida capacitatea de colectare a impozitelor a autorității. Patru dintre cele șapte module sunt acum operaționale în cadrul serviciilor administrației fiscale centrale, iar celelalte trei urmează să fie operaționale până în septembrie 2022, în conformitate cu calendarul convenit.

Protecția socială

În contextul unei supravegheri mai stricte, Grecia și-a modernizat sistemul de protecție socială prin finalizarea instituirii **Fondului unic de pensii**, prin finalizarea implementării tuturor celor trei piloni ai schemei privind **venitul de solidaritate socială**/venitul minim garantat și prin adoptarea unui nou model de performanță pentru politicile active în domeniul pieței muncii. Până în prezent, au existat aproximativ 400 000 de beneficiari ai venitului minim garantat și se estimează că, în următorii doi ani, toți vor fi primit un plan de acțiune individualizat. Ca urmare a reformelor și a redresării economice, ponderea persoanelor expuse riscului de sărăcie a scăzut de la 20,2% în 2017 la 17,7% în 2020, dar rămâne printre cele mai ridicate din UE. Grecia a revizuit, de asemenea, sistemul de **subvenții pentru transportul public local**, a înființat principalul organism responsabil de **achizițiile publice centralizate în domeniul sănătății** (EKAPY) și a atins o pondere de 30% din totalul cheltuielilor spitalicești în ceea ce privește achizițiile publice centralizate.

În perioada de raportare actuală, autoritățile au încheiat un alt angajament în domeniul evaluării invalidității și au înregistrat progrese în conformitate cu calendarul de colectare a recuperărilor medicale:

- Autoritățile au adoptat acte legislative pentru a introduce o nouă abordare de **evaluare a invalidității**, bazată atât pe criterii medicale, cât și pe criterii legate de funcționalitate. Această nouă abordare reprezintă o îmbunătățire semnificativă în comparație cu sistemul actual, în care invaliditatea este evaluată pe baza unor evaluări pur medicale. În special, legislația adoptată instituie comisii de evaluare multidisciplinare alcătuite din psihologi, terapeuți ocupaționali și asistenți sociali, care vor aplica o metodologie sugerată de Organizația Mondială a Sănătății pentru evaluarea aspectelor legate de funcționalitate în ceea ce privește persoanele examinate (denumită WHODAS 2.0). Comisiile vor lua în considerare dificultățile de zi cu zi în domenii precum cogniția, mobilitatea, socializarea, viața profesională, autoîngrijirea etc., pe lângă evaluările medicale prealabile. Abordarea va fi utilizată mai întâi pe o bază-pilot timp de 24 de luni, începând din toamna anului 2022, pentru a acorda prestații de asistență personală unui număr de 1 000 de persoane cu invalidități.

- Colectarea **recuperărilor** medicale (și anume, a cheltuielilor care depășesc plafonul prevăzut de legislație pentru cheltuielile publice cu produsele farmaceutice și cu alte servicii de asistență medicală, care urmează să fie recuperate de la furnizorii de produse farmaceutice și de servicii medicale) avansează conform calendarului atât în ceea ce privește produsele farmaceutice, cât și alte servicii, fapt care este binevenit.

Până în octombrie 2022, autoritățile s-au angajat să realizeze următoarele etape:

- În urma adoptării modificărilor aduse legislației primare privind **sistemul de asistență medicală primară,** autoritățile vor adopta legislația secundară până la începutul lunii iunie 2022, care va specifica elementele-cheie ale sistemului, inclusiv stimulentele pentru înregistrarea și filtrarea pacienților. Autoritățile s-au angajat, de asemenea, să înceapă înregistrarea pacienților, cu obiectivul de a atinge 25% din populația totală înregistrată în sistem până la sfârșitul lunii octombrie și 50% până la sfârșitul anului 2022, precum și să finalizeze infrastructura IT pentru înregistrare și programări până la finele lunii iunie. Până la finele lunii iulie, înregistrarea medicilor de familie independenți în sistem va atinge un nivel care să permită acoperirea a cel puțin 85% din populație. Până în octombrie, autoritățile vor activa sistemul de stimulente/factori de descurajare pentru înregistrare și filtrare. Reformarea sistemului de asistență medicală primară a reprezentat o componentă-cheie a programului de asistență financiară, având ca obiective generale îmbunătățirea accesului cetățenilor la serviciile de asistență medicală și consolidarea guvernanței și a eficienței. Înregistrarea populației și un sistem eficace de filtrare sunt elemente definitorii cheie care contribuie la realizarea acestor obiective. În noul cadru, aceste elemente-cheie sunt urmărite prin stimulente financiare. Dacă este pus în aplicare integral, un astfel de sistem are potențialul de a atinge obiectivele. În același timp, aceasta creează provocări în ceea ce privește asigurarea accesului egal și îndeplinirea obiectivului de acoperire completă a populației, care va trebui monitorizat cu atenție.

- Obiectivul pentru jumătatea anului 2022 privind o pondere de 40% a **achizițiilor publice centralizate** din totalul cheltuielilor spitalicești urmează să fie îndeplinit,

ceea ce va duce la finalizarea angajamentului. Autoritățile sunt încurajate să înceapă rapid lansarea licitațiilor planificate pentru a atinge obiectivul.

Stabilitatea financiară și reformele în domeniul justiției

După un exercițiu de excepție în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante în 2021, accentul se plasează treptat pe restructurarea creditelor neperformante pentru debitorii viabili, precum și pe o îmbunătățire sustenabilă a profitabilității și a poziției de capital a băncilor. Rata creditelor neperformante a fost de 12,8% pe bază individuală în decembrie 2021, după ce a scăzut puternic de la 30,1% la finele anului 2020 și de la 40,6% la finele anului 2019. Utilizând securitizările din cadrul programului de protecție a activelor Hercules, două dintre cele patru bănci de importanță sistemică au înregistrat o rată a creditelor neperformante de o singură cifră la finele anului 2021, în timp ce celelalte două ar trebui să atingă același obiectiv cel târziu până la finele anului 2022. Cu toate acestea, rata creditelor neperformante din Grecia rămâne cea mai ridicată din zona euro. În plus, intrările nete limitate de noi credite neperformante ([9]) au continuat în al patrulea trimestru din 2021 și vor trebui monitorizate îndeaproape, întrucât riscurile la adresa calității activelor băncilor persistă. În plus, soluționarea cu succes a creditelor neperformante depinde din ce în ce mai mult de administratorii de credite, responsabili de administrarea creditelor securitizate și vândute. Deși curățarea bilanțurilor băncilor a continuat să reducă rezervele de capital și profitabilitatea băncilor, perspectivele pentru 2022 beneficiază de reducerea nevoilor de provizionare și de generarea de capital intern prin îmbunătățirea rentabilității de bază. Cu toate acestea, poziția de capital a băncilor rămâne una dintre cele mai scăzute din zona euro, iar calitatea sa continuă să fie un motiv de îngrijorare, deoarece conține o pondere ridicată și în creștere a creditelor fiscale amânate. Incertitudinea sporită cu privire la perspectivele economice în urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei ar putea afecta creșterea creditelor în viitor.

În ceea ce privește reformele din sectorul financiar finalizate în contextul supravegherii mai stricte, Grecia a eliminat complet **controalele asupra capitalului** impuse în timpul programului de asistență financiară, a finalizat o reformă majoră a **cadrului în materie de insolvență**, inclusiv un program de restructurare extrajudiciară și a oferit **formare financiară judecătorilor** pentru a pune în aplicare aceste reforme, demarând în același timp instituirea entității de vânzare și leaseback. Fondul elen pentru stabilitate financiară a elaborat o **strategie de ieșire** pentru vânzarea participațiilor deținute în băncile de importanță sistemică, iar Grecia a confirmat **alinierea mandatului comitetului său de selecție** cu cel al fondului.

În perioada de raportare actuală, s-au înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunilor convenite în sectorul financiar, dar există în continuare provocări, în special în ceea ce privește lichidarea acumulărilor de plăți restante înregistrate în cazurile de insolvență a gospodăriilor și în cererile de executare a garanțiilor guvernamentale. Autoritățile au finalizat un angajament legat de Fondul elen pentru

([9]) Sintagma „intrări nete” se referă la diferența dintre volumul creditelor neperformante noi și volumul creditelor neperformante generate anterior care au fost restructurate sau ale căror garanții reale au fost lichidate într-o anumită perioadă de timp. Stocul total de credite neperformante poate scădea chiar dacă intrările nete sunt pozitive, dacă, de exemplu, unele credite neperformante sunt eliminate din stoc ca urmare a tranzacțiilor de securitizare sau a vânzărilor directe.

stabilitate financiară și au lansat o licitație pentru sistemul integrat de gestionare a cauzelor pentru instanțe:

- Platformele din cadrul **noului cadru în materie de insolvență** produc treptat rezultate, în special în ceea ce privește tranzacțiile extrajudiciare, alte îmbunătățiri fiind dezvoltate în permanență.

- Tendința ascendentă în ceea ce privește atribuirea unor noi date de audiere pentru **cazurile pendinte de insolvență** a gospodăriilor a fost menținută, însă numărul hotărârilor judecătorești definitive este limitat.

- În mod similar, **desfășurarea licitațiilor** câștigă teren, iar o pondere din ce în ce mai mare din activele transferate prin licitații încheiate cu succes este achiziționată de alte entități decât băncile sau administratorii de credite.

- În pofida unor îmbunătățiri, calendarul pentru lichidarea **acumulărilor plăților restante ale garanțiilor guvernamentale solicitate** a fost modificat pentru a reflecta deficitele acumulate în ceea ce privește plata garanțiilor executate și provocările juridice neașteptate care împiedică plata anumitor creanțe. Autoritățile evaluează soluțiile potențiale pentru a limita întârzierile rezultate în ceea ce privește plata acestor creanțe și își mențin angajamentul de a păstra neschimbat termenul pentru finalizarea tuturor plăților, și anume până în al doilea trimestru din 2024. Se preconizează că adoptarea noului Cod privind organizarea justiției și statutul judecătorilor va facilita o lichidare mai rapidă a acumulărilor plăților restante moștenite și va asigura, de asemenea, buna funcționare a noului cadru în materie de insolvență.

- Se preconizează că procesul de concesionare pentru înființarea **entității de vânzare și leaseback** va fi lansat în luna mai, iar o schemă de sprijin provizorie pentru debitorii vulnerabili este pusă în aplicare pentru a asigura o tranziție lină pe parcursul perioadei necesare până la începerea activității noii entități, care se preconizează că nu va depăși 15 luni.

- Autoritățile au convenit cu instituțiile europene asupra unei reforme a **Fondului elen pentru stabilitate financiară**. Se preconizează că legislația va fi adoptată în curând. Durata fondului a fost prelungită până la finele anului 2025 pentru a permite fondului să își îndeplinească dublul obiectiv de a-și cesiona efectiv active, contribuind în același timp la stabilitatea sistemului bancar elen. Reforma simplifică structura de guvernanță a fondului și prezintă un set de principii care vor ghida strategia sa de cesionare. Drepturile speciale ale fondului au fost, de asemenea, raționalizate.

- Autoritățile au lansat licitația pentru **sistemul integrat de gestionare** a cauzelor civile și penale (OSDDY-PP). Se preconizează că atribuirea contractului va avea loc până la finele anului 2022 și va fi pus în aplicare în următoarele 36 de luni.

Până în octombrie 2022, autoritățile s-au angajat să realizeze următoarele etape:

- **Depunerea electronică în instanțele administrative** urmează să fie finalizată integral, iar autoritățile se angajează să realizeze acest lucru până la finele lunii iunie

2022, ceea ce va duce la finalizarea angajamentului. Punerea în aplicare a înregistrat progrese, iar platforma care permite depunerea cererilor inițiale, a memorandumurilor și a documentelor procedurale în contextul procedurilor în curs este pregătită și va fi pe deplin operațională în iunie 2022. Extinderea funcționalităților a fost lansată într-o etapă-pilot, cu două luni mai târziu decât se preconizase anterior, din cauza întârzierilor din partea contractantului.

- Adoptarea unei serii de măsuri specifice în cadrul **acțiunilor convenite în sectorul financiar**, în special în ceea ce privește soluționarea cazurilor nesoluționate de insolvență a gospodăriilor și acumularea plăților restante ale garanțiilor guvernamentale.

De asemenea, autoritățile vor prezenta în Parlament o reformă mai amplă în domeniul justiției, și anume un nou **Cod privind organizarea justiției și statutul judecătorilor**. Codul va introduce numeroase îmbunătățiri în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor judiciare, evaluarea profesională și promovarea judecătorilor, cadrul lor disciplinar și măsurile de sporire a eficacității și eficienței procedurilor judiciare. Codul a fost prezentat Secretariatului General pentru afaceri juridice și parlamentare la 13 mai 2022 și urmează să fie prezentat Parlamentului până la finele lunii mai. Acesta va intra în vigoare imediat după aceea, cu excepția notabilă a normelor privind evaluarea judecătorilor, care vor intra în vigoare la începutul noului an judiciar. În plus, autoritățile vor adopta până la finele lunii mai versiunea finală a legislației secundare pentru operaționalizarea departamentului de statistică în domeniul justiției (JustStat), însărcinat cu colectarea, agregarea, prelucrarea și publicarea datelor judiciare de la instanțele și parchetele din Grecia; de asemenea, se așteaptă ca departamentul să protejeze și să îmbunătățească, în mod permanent, calitatea statisticilor judiciare.

Piața muncii și piața produselor

În ceea ce privește reformele pieței muncii și a pieței produselor finalizate în contextul supravegherii mai stricte, Grecia a finalizat punerea în aplicare a planului de acțiune privind **munca nedeclarată**, a actualizat **salariul minim** în conformitate cu procedura prevăzută în Legea nr. 4172/13 în februarie 2019 și ianuarie 2022, a revizuit **clasificarea efectelor nocive**, a simplificat **procedurile de acordare a licențelor pentru investiții** în sectoarele convenite, inclusiv transporturile, educația, turismul, bunăstarea socială și acvacultura și a atribuit un contract pentru implementarea **sistemului de informații** relevant. În sectorul energetic, Grecia a lansat **modelul-țintă** pentru piața energiei electrice și a fost de acord cu o **soluție antitrust** care să permită concurenților Public Power Corporation, operatorul elen de energie electrică deținut de stat, să achiziționeze mai multă energie electrică pe termen lung, încheind astfel un caz antitrust de lungă durată.

În perioada de raportare actuală, autoritățile au pus în aplicare o actualizare a salariului minim și au încheiat un alt angajament în domeniul inspecțiilor pentru supravegherea activităților economice și a pieței produselor:

- Ca răspuns la inflația ridicată, la 1 mai 2022, autoritățile au pus în aplicare o **majorare a salariului minim**, reprezentând o a doua majorare pentru 2022, în urma

procesului de consultare stabilit, dar avansat și scurtat. Salariul minim a fost majorat cu 7,5% la 1 mai 2022 ([10]). Majorarea urmează unei majorări modeste de 2%, pusă în aplicare la 1 ianuarie 2022, care a urmat unei înghețări de trei ani a salariului minim. Autoritățile au urmat etapele descrise în Legea nr. 4172/13 modificată pentru stabilirea salariului minim. În contextul procesului de consultare, diverșii parteneri sociali, institute de cercetare și alți contribuitori au sugerat majorări modeste până la majorări mai semnificative pentru a atenua pierderile legate de puterea de cumpărare cauzate de inflația ridicată și pentru a proteja lucrătorii cu venituri mici, având în vedere că aproape 28% dintre angajații din țară primesc un salariu minim. Autoritățile estimează că majorarea salariilor reale din 2022 nu ar depăși creșterea productivității – de fapt, se așteaptă ca remunerarea reală a angajaților pe cap de locuitor în economie în ansamblu să scadă puternic în 2022, în pofida majorării salariului minim. Aceste estimări sunt, în linii mari, în concordanță cu previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, care preconizează totuși un impact mai puternic al salariului minim asupra creșterii globale a salariilor agregate, în timp ce remunerarea reală a angajaților pe cap de locuitor este, de asemenea, preconizată să scadă. Competitivitatea, măsurată în funcție de costul unitar al muncii ([11]), s-a îmbunătățit înainte de pandemie, în mare parte pe fondul unei scăderi a salariilor și a fost sprijinită din ce în ce mai mult de creșterea productivității. În 2021, productivitatea muncii ([12]) a crescut cu 7,8% și se preconizează că rata sa de creștere va ajunge, în medie, la 2,0% în 2022 și 2023. Luând în considerare acest lucru, împreună cu impactul preconizat al majorării salariului minim asupra creșterii globale a salariilor, se preconizează că costul unitar al muncii din Grecia se va deteriora ușor în aceeași perioadă, dar mai puțin decât în UE în ansamblu. Baza de export a Greciei rămâne, totuși, axată pe produse cu un nivel scăzut de sofisticare tehnologică, iar ponderea exporturilor în PIB este scăzută, în pofida îmbunătățirilor recente ([13]).

- Autoritățile au finalizat reforma **cadrului de inspecții**, prin adoptarea ultimei legislații secundare rămase în domeniul protecției mediului. Legislația permite activarea modelului de gestionare a executării, un sistem care ajută inspectorii să ia decizii de executare în conformitate cu criterii prestabilite și facilitează o abordare armonizată în ceea ce privește aplicarea sistemului de executare.

Până în octombrie 2022, autoritățile s-au angajat să realizeze următoarele etape:

- Finalizarea codificării **juridice a legislației muncii**. Deși procesul de codificare a început, termenul pentru adoptarea textelor consolidate, care vor completa angajamentul, a fost amânat pentru octombrie 2022 din cauza unei reforme semnificative recente a serviciului public de ocupare a forței de muncă, care a trebuit să fie inclusă în procesul de codificare. Proiectul de legislație codificată va fi prezentat până în luna iunie.

([10]) Din punctul de vedere al nivelurilor, salariul minim a crescut de la 663 EUR la 1 ianuarie 2022 la 713 EUR la 1 mai 2022, calculat pe o bază de 14 luni, sau la 831,8 EUR, calculat pe o bază de 12 luni.

([11]) Costul unitar al muncii este definit ca raportul dintre remunerația nominală pe salariat și PIB-ul real pe persoană angajată.

([12]) Productivitatea este definită ca produsul intern brut pe persoană ocupată.

([13]) Pentru o analiză detaliată a performanței la export a Greciei, a se vedea, de asemenea, Bilanțul aprofundat privind Grecia din 2022 al Comisiei.

- În ceea ce privește **reforma cadastrală**, cartografierea cadastrală a continuat să progreseze în conformitate cu planul în ultimul trimestru, iar 65% din totalul drepturilor de proprietate vor fi în funcțiune sau prezentate public până la finele lunii septembrie 2022. Ratificarea hărților forestiere a fost întârziată și mai mult, ceea ce ar putea prelungi și mai mult calendarul pentru finalizarea cadastrului. Întârzierea se datorează unei modificări legislative recente care a eliminat statutul de „pădure", și anume prezumția de proprietate publică, din aproximativ 5% din suprafața țării. Deși acest amendament rezolvă unele probleme de lungă durată, va necesita o revizuire a contractelor existente pentru cartografierea cadastrală și va expune reforma cadastrului la un risc de noi provocări juridice. Calendarul pentru ratificarea a 95% din hărțile forestiere a fost amânat cu două luni, până în septembrie 2022, pentru a reflecta noua situație. Pentru a evita întârzieri suplimentare în ceea ce privește finalizarea ratificării hărților forestiere și finalizarea cartografierii cadastrale, autoritățile au convenit să adopte o dispoziție legală care să permită retragerea dreptului de proprietate publică în 5% din suprafața terestră a Greciei menționată mai sus. Ritmul înființării noilor birouri ale Cadastrului elen a încetinit din cauza lipsei de personal de conducere, însă recrutarea acestora este în curs. Autoritățile sunt îndemnate să respecte calendarul revizuit și să finalizeze reforma completă până în decembrie 2022.

În ceea ce privește reformele mai ample puse în aplicare în această perioadă de raportare, autoritățile au adoptat actul final de legislație secundară esențial pentru punerea în aplicare a **legii privind achizițiile publice**. Legislația se referă la înființarea unei noi entități juridice, care va dezvolta și va menține un nou sistem integrat de specificații tehnice și de calculare a costurilor lucrărilor tehnice. De asemenea, autoritățile au pregătit și au aprobat în cadrul Consiliului de Miniștri o **lege privind învățământul superior**. Legea modernizează și îmbunătățește autonomia organizațională și educațională, flexibilitatea și eficiența instituțiilor de învățământ superior și descentralizează și raționalizează guvernanța acestora. Se preconizează că proiectul de lege va fi prezentat Parlamentului în iunie 2022.

Corporația Elenă pentru Active și Participații și privatizarea

În contextul supravegherii mai stricte, Corporația Elenă pentru Active și Participații a adoptat primele două **planuri strategice în 2018 și 2022**, a pus în aplicare o serie de **reforme în materie de guvernanță** pentru întreprinderile deținute de stat din portofoliul său și a încheiat cicluri **ample de evaluări și numiri în consiliile de administrație ale acestor întreprinderi,** a inițiat **intervenții** de reorientare în principalele întreprinderi deținute de stat (deși gestionarea imobiliară rămâne un punct critic de atenție) și a început să furnizeze **fluxuri de venituri din dividende**. Fondul de dezvoltare a activelor Republicii Elene a închis o serie de tranzacții de privatizare, inclusiv pentru tranzacția **Hellinikon**, prelungirea **contractului de concesiune a aeroportului internațional din Atena**, vânzarea a 66% din operatorul de transport al gazelor naturale **DESFA** și **concesiunea Marina Alimos**, pentru venituri din privatizare în valoare de 2,4 miliarde EUR.

În perioada de raportare actuală, Corporația Elenă pentru Active și Participații a început să pună în aplicare planul său strategic aprobat în ianuarie 2022, inclusiv reînnoirile consiliului de administrație în întreprinderile din portofoliul său, dar unele dintre acțiuni au fost reduse din cauza incertitudinii cu privire la traiectoria veniturilor din dividende ale Corporației. Punerea în aplicare a mecanismului de coordonare a înregistrat progrese în ceea

ce privește emiterea legislației secundare necesare pentru punerea în aplicare a contractului de performanță cu Organizația de transport urban din Atena (OASA) și adoptarea de măsuri suplimentare pentru actualizarea declarațiilor de angajament, stabilind indicatori-cheie de performanță pentru întreprinderile deținute stat din portofoliul Corporației. În domeniul privatizării, **punerea în aplicare a Planului de dezvoltare a activelor** a progresat, iar planul actualizat a fost adoptat, stabilind etapele următoare pentru tranzacțiile incluse în acesta.

Până în octombrie 2022, autoritățile s-au angajat să realizeze următoarele etape în ceea ce privește gestionarea activelor publice și Corporația:

- Adoptarea legislației pentru **modernizarea cadrului instituțional pentru întreprinderile deținute de stat,** inclusiv pentru funcționarea comercială independentă a societăților din portofoliul Corporației. În urma prezentării proiectului legislativ către Parlament, se preconizează că reforma va fi adoptată până în luna iunie. Se preconizează că aceasta va fi o reformă semnificativă care va consolida guvernanța întreprinderilor deținute de stat.

- Prezentarea unei strategii cuprinzătoare pentru **Compania Imobiliară de Stat** pentru a obține un randament ambițios pentru întregul portofoliu imobiliar. Corporația se așteaptă ca acest lucru să fie finalizat până la finele lunii mai 2022.

- Lansarea studiului de fezabilitate detaliat pentru **Centrul Olympic Athletic (OAKA)**, în cadrul viitorului transfer al acestuia către Corporația Elenă pentru Active și Participații. Autoritățile se așteaptă ca acest lucru să fie realizat până în iunie 2022.

- Finalizarea **transferului activelor imobiliare eligibile** incluse în pachetul din 2018 al Companiei Imobiliare de Stat.

În special în ceea ce privește tranzacțiile de privatizare din cadrul Planului de dezvoltare a activelor, autoritățile vor încerca în mod activ să realizeze progrese în următoarele domenii:

- Fondul de dezvoltare a activelor Republicii Elene (TAIPED) este pe punctul de a finaliza privatizarea infrastructurii **Public Gas Corporation (DEPA)**, care se preconizează că va fi privatizată cu succes pentru o ofertă financiară considerabilă în valoare de 733 de milioane EUR (pentru participația de 65% a fondului, aceasta corespunde sumei de 476 de milioane EUR). Tranzacția de privatizare are o importanță semnificativă, deoarece se preconizează că cumpărătorul, o întreprindere italiană, va contribui la îmbunătățirea și extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale din țară.

- În pofida unor progrese, lucrările de finalizare a lucrărilor de construcție și de acordare a licențelor pentru tunelurile de pe autostrada **Egnatia** acumulează întârzieri și există riscul ca autostrada să nu fie pregătită pentru predarea către concesionarul selectat până la finele anului 2022, astfel cum se planificase inițial. Acest lucru ar putea duce la compensații care trebuie plătite de către stat concesionarului, concesionarul asumându-și lucrările de construcție și de acordare a licențelor, precum și costurile aferente. Concesiunea valorează o plată în avans de aproape 1,5 miliarde EUR, pe lângă plățile anuale regulate efectuate de concesionar.

- Procedura de licitație în curs pentru concesionarea **stocării subterane a gazelor naturale în sudul orașului Kavala**, care este deosebit de importantă în vederea îmbunătățirii securității aprovizionării cu energie, poate avansa numai după ce autoritatea de reglementare în domeniul energiei emite o decizie privind cadrul său de stabilire a tarifelor. Această decizie a suferit întârzieri și se preconizează că va fi emisă până la finele lunii mai 2022.

- Alte tranzacții în curs, în special cele pentru **porturile regionale** și „**Gournes Heraklion**" (dezvoltarea unei părți a fostei baze militare americane din Creta) înregistrează progrese satisfăcătoare. Autoritățile vor continua punerea în aplicare a Planului de dezvoltare a activelor.

Administrație publică

În contextul supravegherii mai stricte, autoritățile au finalizat numirea **secretarilor permanenți** și a tuturor **directorilor generali** ca parte a eforturilor de depolitizare a administrației publice, ciclurile preconizate de **mobilitate și de evaluare a performanței**, precum și elementele-cheie ale **sistemului integrat de gestionare a resurselor umane**, și anume organigramele digitale și fișele posturilor, pentru administrația publică. În vederea consolidării securității juridice și a accesului la legislație prin codificare juridică, autoritățile au atribuit un contract care se preconizează că va institui un **portal național de codificare** până în 2024. De asemenea, a finalizat punerea în aplicare a **planului său național anticorupție** pentru perioada 2018-2021.

În perioada de raportare actuală, autoritățile au încheiat un alt angajament în domeniul luptei anticorupție:

- Autoritățile au adoptat măsuri semnificative pentru a pune în aplicare celelalte trei recomandări din cadrul celei de a patra runde de evaluare a **Grupului de state împotriva corupției** (GRECO). Multe dintre măsuri vor fi introduse prin Codul privind organizarea justiției și statutul judecătorilor, care a fost prezentat Secretariatului General pentru afaceri juridice și parlamentare la 13 mai și urmează să fie prezentat Parlamentului până la finele lunii mai 2022. GRECO va reevalua în mod oficial recomandările în raportul său din 2023.

În ceea ce privește reformele mai ample puse în aplicare în această perioadă de raportare, autoritățile au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea controlului asupra angajării și salariilor funcționarilor publici. În primul rând, a fost pregătită o evaluare a nevoilor profesorilor permanenți și temporari, care se preconizează că va fi finalizată până la finele lunii mai 2022, în urma revizuirii de către Ministerul Educației și Cultelor. Se preconizează că acest lucru va îmbunătăți predictibilitatea acestor posturi, ceea ce în trecut a condus la creșteri semnificative ale posturilor temporare, care au fost adesea transformate în posturi permanente. În al doilea rând, autoritățile au pregătit modificări legislative pentru a aborda o serie de abateri observate de la grila salarială unificată, care se preconizează că vor fi adoptate până la finele lunii mai 2022. Acestea includ dispoziții menite să asigure aplicarea consecventă a remunerațiilor pentru posturile de conducere și pentru cheltuielile de deplasare. A fost finalizată o nouă metodologie de acordare a alocațiilor pentru locuri de muncă periculoase și grele, care urmează să fie pusă în aplicare până în august 2022. În cele din

urmă, procesul de numire a postului de secretar permanent la Ministerul Educației și Cultelor a fost lansat și se preconizează că va fi finalizat până în iulie 2022.

EVOLUȚII MACROECONOMICE

În pofida incertitudinii prelungite cauzate de valurile succesive ale pandemiei, economia Greciei s-a redresat rapid în 2021, compensând aproape în totalitate declinul economic puternic din 2020. PIB-ul real al Greciei a crescut cu 8,3% în 2021, reflectând sezonul turistic mai bun decât se preconizase, în timp ce consumul privat a înregistrat o redresare aproape completă la nivelurile anterioare pandemiei, pe fondul sprijinului de urgență eficace pentru venit pus în aplicare de administrație și al utilizării economiilor acumulate. Creșterea economică a fost determinată, de asemenea, de un impuls semnificativ al investițiilor private, sprijinit de măsurile de sprijin guvernamental pentru întreprinderi, precum și de implementarea treptată a acțiunilor din cadrul planului de redresare și reziliență al Greciei, precum și din Fondul social european și din Fondul de coeziune. Exporturile de bunuri au continuat să crească, pe măsură ce țara beneficiază de redresarea economică a UE și a altor parteneri comerciali. În același timp, creșterea prețurilor la energie continuă să afecteze veniturile reale și deficitul de cont curent. Determinată în special de majorările prețurilor internaționale la energie, inflația totală a crescut considerabil până la 9,4% în aprilie 2022, după o rată medie de 0,6% în 2021.

Evoluțiile economice din primele luni ale anului 2022, înainte de agresiunea militară a Rusiei împotriva Ucrainei, au indicat faptul că redresarea din Grecia câștigă teren. Indicatorii de frecvență ridicată pentru primele două luni ale anului 2022 au indicat creșterea cheltuielilor private, în timp ce percepția economică a rămas puternică până la finele lunii februarie, astfel cum se reflectă atât în încrederea consumatorilor, cât și în cea a mediului de afaceri. Primele indicii pentru turism au arătat că Grecia se îndreaptă către un sezon intens, în timp ce guvernul pune în aplicare măsuri de sprijin pentru a amortiza parțial efectele negative ale prețurilor ridicate ale energiei asupra venitului disponibil.

Invadarea Ucrainei de către Rusia impune o reevaluare a perspectivelor economice pentru toate statele membre, inclusiv pentru Grecia. Se preconizează că războiul va afecta economia Greciei prin intermediul a trei canale principale. În primul rând, războiul a dus la creșterea în continuare a prețurilor mondiale la energie, care se preconizează că vor agrava presiunile inflaționiste interne și vor eroda venitul disponibil real al gospodăriilor. Cu toate acestea, se preconizează că măsurile de sprijin guvernamental, majorarea salariului minim din mai 2022 și economiile încă mari acumulate vor atenua parțial efectele negative asupra consumului privat. În al doilea rând, deși expunerea directă a sectorului financiar față de Rusia este foarte limitată, incertitudinea sporită și aversiunea față de risc, împreună cu blocajele tot mai mari în ceea ce privește aprovizionarea, pot întârzia lansarea unor noi proiecte de investiții. În cele din urmă, este probabil ca creșterea exporturilor să scadă, având în vedere încetinirea preconizată pentru UE și economia mondială în ansamblul său. Cu toate acestea, se preconizează că turismul va rămâne rezilient, întrucât turiștii care vin din Rusia, Ucraina și Belarus reprezintă doar o mică parte din numărul total de turiști. În acest context, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează că PIB-ul real va crește cu 3,5% în 2022 și cu 3,1% în 2023.

Se preconizează că inflația va atinge un nivel maxim în al doilea trimestru din 2022 și se va menține la un nivel ridicat ulterior, înainte de a scădea în 2023. Principalii factori

determinanți ai creșterii inflației sunt creșterea prețurilor internaționale la petrol și gaze, în timp ce prețurile alimentelor sunt afectate de o creștere bruscă a principalelor costuri de producție, cum ar fi îngrășămintele și transporturile. Se preconizează că inflația totală va ajunge la 6,3% în 2022 și la 1,9% în 2023.

Situația de pe piața muncii din Grecia s-a îmbunătățit în continuare, dar rata șomajului rămâne printre cele mai ridicate din UE. Măsurile specifice de sprijinire a ocupării forței de muncă în sectoarele sensibile au permis angajatorilor să păstreze angajații în urma izbucnirii crizei provocate de coronavirus și au facilitat redresarea economiei. Crearea de locuri de muncă a înregistrat o creștere puternică în a doua jumătate a anului 2021, care se preconizează că va continua și în 2022, în pofida încetinirii generale a activității economice din cauza presiunilor inflaționiste din anul respectiv. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, se estimează că rata șomajului va atinge 13,7% și 13,1% în 2022 și, respectiv, în 2023. Șomajul de lungă durată – cu o tendință descendentă începând din 2015 – a continuat să scadă de la 10,5% în 2020 la 9,2% în 2021. Majorarea salariului minim începând din mai 2022 urmează să sprijine creșterea salariului nominal în a doua jumătate a anului, având în vedere că aproape 28% din angajații din țară primesc un salariu minim ([14]). Se preconizează că reducerile impozitului anunțate pentru 2023 vor avea un efect pozitiv asupra venitului disponibil, a investițiilor și a ocupării forței de muncă (a se vedea secțiunea privind evoluțiile fiscale de mai jos).

Agresiunea militară a Rusiei împotriva Ucrainei a amplificat riscurile de evoluție negativă care planează asupra perspectivelor economice. Previziunile se bazează pe ipoteze tehnice privind durata și gravitatea majorărilor globale ale prețurilor la energie și perturbările din lanțurile valorice globale. Estimările privind perspectivele de cheltuieli ale gospodăriilor de la nivel național și dinamica investițiilor sunt foarte sensibile la aceste ipoteze. O întrerupere a aprovizionării Greciei cu resurse energetice reprezintă un alt risc de evoluție negativă. Incertitudinea se referă, de asemenea, la sezonul turistic, deoarece veniturile reale disponibile ale gospodăriilor în țările din care provin turiștii pot fi reduse de inflație, deși rezervările anticipate rămân puternice. Ca aspect pozitiv, performanța puternică a exporturilor de bunuri în perioada anterioară, caracterizată de perturbări accentuate ale ofertei, indică faptul că exporturile Greciei au devenit reziliente, ceea ce ar putea conduce la o perspectivă mai solidă pentru performanța externă a țării.

Tabelul 1: **Sinteza principalelor variabile macroeconomice (%)**

	2021	2022	2023
Creșterea PIB-ului real	8,3	3,5	3,1
Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă	0,5	1,2	1,2
Rata șomajului	14,7	13,7	13,1
Indicele armonizat al creșterii prețurilor de consum	0,6	6,3	1,9

Sursă: Comisia Europeană

([14]) Banca Greciei, Evaluarea actualei majorări legislative a salariului minim, aprilie 2021.

EVOLUȚII BUGETARE

Deficitul primar al Greciei, monitorizat în cadrul supravegherii mai stricte, a ajuns la 5,5% din PIB în 2021. Acesta este cu 2,1 puncte procentuale mai mic decât se estimase în previziunile Comisiei din toamna anului 2021. Îmbunătățirea se datorează în principal creșterii mai rapide a PIB-ului nominal, precum și unei evoluții mai favorabile a bazelor de impozitare, în special a veniturilor întreprinderilor și ale persoanelor fizice. Acest lucru explică aproximativ 1,8 puncte procentuale de îmbunătățire. De asemenea, în ceea ce privește redresarea economică, cheltuielile cu prestațiile sociale au fost mai mici decât se anticipase.

Majoritatea măsurilor bugetare adoptate pentru a atenua costurile sociale și economice ale pandemiei vor fi eliminate în 2022. Majoritatea măsurilor au fost deja eliminate până în mai 2022, iar cele rămase vor fi eliminate treptat până la finele anului, de exemplu, un program extins de subvenții pentru recrutare pentru a crea 50 000 de noi locuri de muncă prin subvenționarea contribuțiilor la asigurările sociale timp de șase luni pentru fiecare nou contract de muncă și creșterea cheltuielilor cu asistența medicală legate parțial de campania de vaccinare. Se preconizează că impactul bugetar al măsurilor legate de pandemie va atinge 1,8% din PIB în 2022, în scădere de la 7,2% din PIB în 2021.

Având în vedere creșterea prețurilor la energie, guvernul a adoptat măsuri temporare semnificative pentru a atenua impactul negativ al acestora asupra gospodăriilor și întreprinderilor. Volumul total al acestor măsuri este estimat la 2,3% din PIB în 2022, dar impactul lor bugetar direct este limitat la 1,1% din PIB, întrucât o parte din aceste cheltuieli este acoperită de veniturile excepționale din energia din surse regenerabile determinate de creșterea prețurilor la energie electrică (1,2% din PIB). Aceste măsuri includ:

i) Măsuri de atenuare a costului crescut al *consumului de energie electrică și al gazului utilizat pentru încălzire:*

   Acestea constau în subvenții pentru gospodării și întreprinderi legate de excedentul prețurilor actuale la energie electrică peste un anumit prag. Pentru gospodării, subvenția acoperă, în medie, 80% din creșterea prețului peste prag (și anume 90% din creșterea pentru primii 150 KWh consumați lunar și 70% din creșterea pentru următorii 150 KWh), în timp ce acoperirea este de 95% pentru gospodăriile vulnerabile. Nu se acordă nicio subvenție pentru partea de consum care depășește 300 KWh. Întreprinderile beneficiază de o subvenție care acoperă 40% și 30% din creșterea prețurilor în primul și, respectiv, al doilea semestru din 2022. Întreprinderilor foarte mici li s-a acordat o subvenție suplimentară pentru primele patru luni ale anului 2022, acoperind în total 80% din creșterea prețurilor pentru consumul din această perioadă. Autoritățile au acordat, de asemenea, o alocație suplimentară pentru încălzire pentru a atenua impactul creșterii bruște a prețurilor la gazele naturale în perioada ianuarie-aprilie 2022. Se preconizează că valoarea totală a acestor subvenții va atinge 1,9% din PIB până la sfârșitul anului, costul bugetar preconizat fiind de 0,7% din PIB. Nivelul subvențiilor menționate anterior este determinat printr-o formulă care asigură faptul că măsura este temporară și va expira odată ce prețurile la energie vor scădea sub un anumit prag. Autoritățile intenționează să utilizeze creșterea veniturilor din sistemul de comercializare a certificatelor de emisii pentru a acoperi costul bugetar preconizat al măsurii.

ii) Măsuri care abordează *impactul inflației ridicate asupra gospodăriilor vulnerabile:*

Un voucher de 200 EUR a fost acordat gospodăriilor vulnerabile, inclusiv pensionarilor cu venituri reduse, beneficiarilor de prestații de invaliditate și persoanelor în vârstă neasigurate. O tranșă suplimentară a venitului minim garantat și a alocației pentru copii a fost plătită în aprilie 2022 pentru a atenua impactul creșterii inflației. În plus, a fost acordată o subvenție crescătorilor de animale pentru a compensa costul crescut al hranei pentru animale. Costul bugetar al acestor plăți unice este estimat la 0,2% din PIB în 2022.

iii) Măsuri care abordează impactul *prețurilor ridicate ale combustibililor:*

Autoritățile au decis să subvenționeze, timp de trei luni, costul combustibilului pentru persoanele cu un venit anual declarat al familiei de până la 30 000 EUR, sub forma unui card preplătit în valoare de 40 EUR. În plus, prețul motorinei este subvenționat cu 0,12 EUR pe litru, în timp ce șoferii de taxi au primit un beneficiu unic de 200 EUR pentru creșterea costurilor combustibilului. Se preconizează că costul bugetar al acestor măsuri va atinge 0,1% din PIB în 2022.

iv) *Reduceri ale impozitului* specifice:

Autoritățile au decis să prelungească cota redusă de taxă pe valoarea adăugată pentru transporturi până în decembrie 2022, care, în caz contrar, ar expira în iunie 2022, să reducă rata cota de taxă pe valoarea adăugată pentru îngrășămintele agricole de la 13% la 6% începând cu aprilie 2022 și să ramburseze taxa specială pe motorină impusă fermierilor pentru anul 2022. Pierderea de venituri este estimată la 0,1% din PIB.

Având în vedere că se preconizează că cheltuielile vor depăși plafoanele bugetare inițiale, autoritățile au adoptat un buget suplimentar de 2 miliarde EUR (1,0% din PIB) la începutul lunii aprilie. Acest lucru permite creșterea cheltuielilor cu măsurile și a costurilor suportate de entitățile publice ca urmare a prețurilor ridicate la energie. Pentru a face față incertitudinii, Comisia presupune credite suplimentare de 0,4% din PIB pentru 2022, care sunt, de asemenea, incluse în previziunile din programul de stabilitate al Greciei. Se preconizează că aceste credite vor fi votate printr-un al doilea buget suplimentar până în septembrie 2022.

Previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează că soldul primar va înregistra un deficit de 1,9% din PIB în 2022 și un excedent de 1,3% din PIB în 2023, ceea ce corespunde previziunilor autorităților. Îmbunătățirea poziției bugetare în comparație cu 2021 se datorează în principal redresării economice în curs și eliminării treptate a măsurilor de sprijin bugetar. Programul de stabilitate al Greciei pentru 2022 conține previziuni foarte similare, cu un deficit primar estimat de 2,0% din PIB în 2022 ([15]) și un excedent primar de 1,1% din PIB în 2023.

Factorii prevăzuți în planul autorităților pentru a efectua două reduceri permanente ale impozitului favorabile creșterii în 2023, a căror punere în aplicare este prezentată în

([15]) Deficitul bugetar monitorizat în cadrul supravegherii mai stricte este estimat la 1,9% din PIB în 2022. Ajustările convenite în cadrul supravegherii mai stricte se aplică numai până în 2022.

programul de stabilitate ca fiind condiționată de respectarea normelor bugetare aplicabile ale UE. Autoritățile au indicat în programul lor de stabilitate că intenționează să mențină în vigoare, începând din 2023, actuala rată redusă a contribuțiilor la asigurările sociale și a suprataxei de solidaritate. Aceste măsuri au scopul de a reduce sarcina fiscală ridicată asupra gospodăriilor (înainte de pandemie, sarcina fiscală asupra costului forței de muncă în Grecia era cu două puncte procentuale mai mare decât media zonei euro[16]), de a sprijini cererea de forță de muncă și de a stimula venitul disponibil al gospodăriilor, care se preconizează că va avea un efect pozitiv asupra consumului și a redresării economice în general. Ele se bazează pe măsurile introduse inițial pentru 2021 și 2022 pentru a atenua impactul pandemiei, care ar expira la finele acestui an. În special, măsurile fac permanentă reducerea temporară de trei puncte procentuale a contribuției la asigurările sociale (din care 1,8 puncte procentuale reprezintă o reducere a contribuțiilor angajatorilor și 1,2 puncte procentuale a contribuțiilor angajaților) și renunțarea la suprataxa de solidaritate acordată în timpul pandemiei. Suprataxa de solidaritate se aplică unei baze de impozitare diferite față de impozitul pe venitul persoanelor fizice, ceea ce permite o simplificare suplimentară a fiscalității. Costul bugetar al acestor măsuri este estimat la 0,8% din PIB pe an. Potrivit programului de stabilitate, punerea în aplicare a acestei acțiuni de politică depinde de conformitatea sa cu normele bugetare europene aplicabile începând cu 2023.

În urma prezentării programului de stabilitate al Greciei și a datei-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, administrația a anunțat un nou pachet de măsuri care vizează abordarea consecințelor creșterii prețurilor la energie. În primul rând, Grecia a anunțat un nou mecanism de reducere a prețului cu ridicata al energiei electrice, care va fi introdus începând cu 1 iulie 2022. În al doilea rând, sistemul de subvenții existent [a se vedea punctul (i) de mai sus] va continua să se aplice până la finele anului 2022 și va fi extins din mai 2022 pentru a acoperi o cotă mai mare din creșterea prețurilor pentru consumul lunar de până la 300 KWh, consumul lunar de peste 300 KWh și toate reședințele, adică nu numai reședința principală. În cele din urmă, se va acorda o subvenție retroactivă pentru a acoperi 60% din facturile la energie electrică din decembrie 2021 până în mai 2022 pentru reședința principală. Se preconizează că valoarea acestor măsuri va atinge 0,4% din PIB în 2022. Autoritățile intenționează să acopere costul acestor măsuri, precum și pierderea de venituri din energia din surse regenerabile din cauza reducerii prețului cu ridicata cu o taxă extraordinară de 90% impusă recent asupra veniturilor excepționale ale producătorilor de energie pentru perioada octombrie 2021-iunie 2022 (0,3% din PIB) și cu partea de utilizare a rezervei (0,4% din PIB), care a fost deja inclusă în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022. Serviciile Comisiei evaluează în prezent conformitatea noilor măsuri cu orientările prevăzute în Comunicarea Comisiei privind REPowerEU ([17]) și în legislația UE relevantă.

([16]) Sarcina fiscală asupra costului forței de muncă pentru un cuplu cu două venituri și doi copii, salariatul principal câștigând salariul mediu, în timp ce soțul/soția câștigă 67% din salariul mediu. Comisia Europeană, DG TAXUD, Indicatori privind impozitele și prestațiile sociale, 2022.

([17]) Comunicarea Comisiei REPowerEU: acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă, COM(2022) 108.

În pofida rezultatului preconizat mai bun pentru 2021, riscurile bugetare rămân substanțiale. Incertitudinea cu privire la piețele energiei constituie cele mai mari riscuri pentru previziuni, deoarece ar putea crește costul subvențiilor pentru energie și ar putea crea presiuni pentru măsuri de sprijin suplimentare, chiar dacă creșterea veniturilor datorată creșterii prețurilor la energie ar reduce într-o oarecare măsură costurile. În ceea ce privește pandemia, deși riscul pe termen scurt de a extinde și mai mult măsurile de urgență existente este diminuat, riscul ca garanțiile emise ca parte a măsurilor de sprijin să fie executate în anii următori persistă. Mecanismele recente sau planificate de politică financiară, inclusiv schema de vânzare și leaseback a proprietăților deținute de debitori vulnerabili, pot avea un impact de creștere a deficitului și a datoriei, în funcție de clasificarea statistică finală a acestora. Riscurile suplimentare decurg din cauzele pendinte, în special din cauza compensării retroactive pentru reducerea pensiilor suplimentare și a primelor sezoniere, precum și din acțiunile în justiție împotriva Companiei Imobiliare de Stat (ETAD). În sensul creșterii, este posibil ca profitabilitatea întreprinderilor să continue să depășească așteptările, așa cum s-a întâmplat în cazul rezultatului bugetar din 2021.

FINANȚAREA DATORIEI SUVERANE

Grecia și-a rambursat împrumuturile restante din Fondul Monetar Internațional înainte de termen. Grecia a executat rambursarea anticipată a împrumuturilor rămase către fond la începutul lunii aprilie 2022. Suma rambursată a ajuns la 1,9 miliarde EUR. Aceste credite ar fi ajuns la scadență în principal în 2023-2024, conform calendarului inițial. Rambursarea anticipată a fost posibilă datorită îmbunătățirii poziției financiare a Greciei, condițiilor favorabile de finanțare și rezervei sale ridicate de lichidități. Se preconizează că Grecia va efectua o rambursare anticipată parțială a împrumuturilor sale în cadrul facilității de împrumut pentru Grecia spre finele anului 2022.

Rezerva de lichidități rămâne ridicată, fiind sprijinită de o nouă emisiune de obligațiuni și de prima tranșă a Mecanismului de redresare și reziliență. La finele lunii aprilie 2022, Grecia a obținut cu succes 1,5 miliarde EUR de pe piață prin redeschiderea portofoliilor de obligațiuni pe șapte ani care ajung la scadență în 2027. Randamentul obținut a fost de 2,4%, ceea ce reflectă faptul că randamentele și marjele peste obligațiunile de stat germane au rămas relativ ridicate în comparație cu nivelul lor din timpul pandemiei. Rezerva de lichidități a ajuns la aproximativ 38 de miliarde EUR la mijlocul lunii aprilie 2022 ([18]). Această sumă include prima tranșă a Mecanismului de redresare și reziliență, în valoare de 3,6 miliarde EUR, pe care Grecia a primit-o la 8 aprilie 2022. Ratingul de credit al Greciei a fost actualizat la BB+ cu perspective stabile de către Standard &Poor's la sfârșitul lunii aprilie 2022, datorită îmbunătățirii continue a eficacității politicilor Greciei. Prin aceasta, ratingul țării în funcție de Standard &Poor's este doar la o treaptă distanță de categoria de investiții.

([18]) Soldul contului rezervei de lichidități a rămas la 15,7 miliarde EUR. Contul rezervei de lichidități a fost constituit și prin plăți efectuate în cadrul celui de al treilea program de asistență financiară și este dedicat serviciului datoriei. Grecia poate utiliza această sumă și în alte scopuri, în urma aprobării de către organismele de conducere ale Mecanismului european de stabilitate.

ANALIZA SUSTENABILITĂȚII DATORIEI

În urma publicării Raportului Comisiei privind sustenabilitatea finanțelor publice ([19]), metodologia utilizată pentru analiza sustenabilității datoriei pentru Grecia a fost aliniată pe deplin la abordarea orizontală a Comisiei utilizată pentru toate celelalte state membre. Actualizarea metodologică actuală urmărește alinierea ipotezelor macroeconomice și a celor privind ratele dobânzii deja prezentate în cel de al 12-lea raport privind supravegherea mai strictă la abordarea orizontală a Comisiei și se referă la ipotezele privind politica bugetară. Ipoteza bugetară utilizată până în prezent în rapoartele privind supravegherea mai strictă a estimat un sold primar de 2,2% din PIB dincolo de orizontul previziunilor pe termen scurt, care va fi atins în medie în perioada 2023-2060. S-a estimat că această ipoteză va fi conformă cu Pactul de stabilitate și de creștere, pe baza unei evaluări efectuate în iunie 2018 pe baza datelor disponibile la momentul respectiv. Metodologia revizuită pune în aplicare ipoteza fiscală a menținerii politicilor actuale aplicată tuturor statelor membre în rapoartele Comisiei privind sustenabilitatea finanțelor publice și în Monitorul sustenabilității datoriei. În special, se presupune că soldul structural primar rămâne constant începând cu ultimul an de prognoză (în acest caz, 2023) ([20]).

Ipoteza menținerii politicilor actuale implică, în medie, un sold primar nominal mai mare decât ipoteza anterioară pentru întregul orizont de proiecție. Tabelul 2 compară ipotezele privind soldul primar aplicate în raportul anterior și cele aplicate în prezentul raport. Pe termen scurt, ambele urmează previziunile bugetare ale Comisiei din primăvara anului 2022. Ipoteza unui sold primar structural constant implică, pentru perioada 2024-2026, un sold primar considerabil mai mare decât cel estimat anterior, având în vedere previziunile pozitive și în creștere privind deviația PIB și economiile la cheltuielile publice cu pensiile care decurg din reformele anterioare ale sistemului de pensii (și anume, un cost mai scăzut al îmbătrânirii populației). De la finele anilor 2020, odată ce deviația PIB se va încheia, soldul primar scade, dar rămâne ușor peste ipoteza anterioară până la sfârșitul anilor 2050, după cum sugerează previziunile actuale privind soldul structural primar și ipotezele privind costul îmbătrânirii populației. Spre sfârșitul orizontului, scăderea în continuare a costului îmbătrânirii populației – alte aspecte egale – determină o îmbunătățire semnificativă a soldului primar, ajungând la 3,6% în 2060 ([21]). Abordarea orizontală a Comisiei presupune că reformele legate de sistemul de pensii conduc la economii fiscale prezentate în Raportul din 2021 privind îmbătrânirea populației ([22]) și că toate economiile aferente sunt utilizate pentru rambursarea datoriilor.

([19]) Această aliniere a fost pusă în aplicare pentru prima dată în Raportul privind sustenabilitatea finanțelor publice 2021, Documentul instituțional 171.

([20]) Traiectoria bugetară pentru perioada 2022-2023 este aliniată la previziunile Comisiei din primăvara anului 2022. După 2023, soldul primar aplicat în prezenta analiză este derivat din previziunile privind soldul primar structural pentru 2023, ajustându-l cu componenta ciclică, costul îmbătrânirii populației, impozitele pe pensii și veniturile din proprietate.

([21]) Pe fondul reformelor anterioare ale sistemului de pensii, se estimează că cheltuielile cu pensiile ale Greciei vor scădea de la 15,7% din PIB la 12% din PIB între 2019 și 2060.

([22]) Raportul din 2021 privind îmbătrânirea populației: Proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale UE (2019-2070), Documentul instituțional 148.

Tabelul 2: Modificări ale ipotezei fiscale

		2022	2023	2024	2025	2030	2040	2050	2060	media 2023-2060
Sold primar (% din PIB)	Metodologia anterioară	-1,9	1,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
	Metodologia actuală (scenariul de referință)	-1,9	1,3	2,7	3,4	2,5	2,3	2,3	3,6	2,6

Sursă: *Serviciile Comisiei*
Notă: *Soldurile primare prezentate în acest tabel corespund Sistemului european de conturi 2010 și se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 pentru perioada 2022-2023.*

Tabelul 3: Principalele ipoteze ale scenariului de referință – proiect

		2022	2023	2024	2025	2026	2030	2040	2050	2060	media 2023-2060	media 2030-2060
Ipoteze	Sold primar (% din PIB)	-1,9	1,3	2,7	3,4	3,7	2,5	2,3	2,3	3,6	2,6	2,6
	Creșterea PIB-ului real	3,5	3,1	2,7	1,9	1,1	0,9	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5
	Creșterea nominală a PIB-ului	8,4	5,2	4,9	4,1	3,4	3,3	4,0	3,6	3,6	3,7	3,7
	Rata de refinanțare (scadența la 10 ani)	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	3,0	3,9	4,0	3,1	3,3
Rezultate	Necesarul brut de finanțare (% din PIB)	19,2	14,4	8,2	7,6	12,8	11,2	11,6	10,0	5,1		
	Datoria publică brută (% din PIB)	185,7	180,4	172,0	164,9	159,8	141,1	97,8	62,4	31,6		

Sursă: *Serviciile Comisiei*
Notă: *Soldul primar prezentat în acest tabel corespunde Sistemului european de conturi 2010 și se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 pentru perioada 2022-2023.*

Tabelul 4: Principalele ipoteze ale scenariilor – proiect

		2022	2023	2024	2025	2030	2040	2050	2060	media 2023-2060	media 2030-2060
Creșterea nominală a PIB-ului (%)	Scenariul de referință	8,4	5,2	4,9	4,1	3,3	4,0	3,6	3,6	3,7	3,7
	Scenariul „cu o primă de risc mai mare”	8,4	5,2	4,9	4,1	3,3	4,0	3,6	3,6	3,7	3,7
	Scenariul „creșterii economice reduse”	8,4	5,2	4,9	4,1	3,3	3,3	3,0	3,0	3,2	3,2
	Scenariul privind soldul primar structural inferior	8,4	5,2	4,9	4,1	3,3	4,0	3,6	3,6	3,7	3,7
Rata de refinanțare (%)	Scenariul de referință	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	3,0	3,9	4,0	3,1	3,3
	Scenariul „cu o primă de risc mai mare”	2,2	2,2	2,2	2,2	3,3	3,4	3,9	4,0	3,5	3,6
	Scenariul „creșterii economice reduse”	2,2	2,2	2,2	2,2	3,3	3,6	4,3	4,2	3,7	3,9
	Scenariul privind soldul primar structural inferior	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	3,0	3,9	4,0	3,1	3,3
Sold primar (% din PIB)	Scenariul de referință	-1,9	1,3	2,7	3,4	2,5	2,3	2,3	3,6	2,6	2,6
	Scenariul „cu o primă de risc mai mare”	-1,9	1,3	2,7	3,4	2,5	2,3	2,3	3,6	2,6	2,6
	Scenariul „creșterii economice reduse”	-1,9	1,3	2,7	3,4	2,5	2,3	2,3	3,6	2,6	2,6
	Scenariul privind soldul primar structural inferior	-3,2	-0,9	0,5	1,2	0,3	0,1	0,1	1,4	0,4	0,4

Sursă: *Serviciile Comisiei*
Notă: *Soldurile primare prezentate în acest tabel corespund Sistemului european de conturi 2010 și se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 pentru perioada 2022-2023.*

Actualizarea analizei sustenabilității datoriei are ca rezultat o schimbare semnificativă în sens descendent a traiectoriilor datoriei și nevoilor brute de finanțare în toate scenariile care reflectă punctul de plecare mai scăzut, anticipările mai mari privind inflația ([23]) și noua traiectorie fiscală bazată pe ipoteza menținerii politicilor actuale ([24]).

([23]) Reamintim că deflatorul PIB din analiză este aliniat la previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 pentru 2022-2023 și se presupune că va converge ulterior cu inflația din zona euro preconizată în prezent de piețe pentru 2031. În plus, se estimează că inflația va ajunge la 2% până în 2051 și va rămâne constantă ulterior.

În 2021, ponderea datoriei în PIB a atins 193%, cu 10 puncte procentuale mai mică decât se preconizase în raportul anterior. Această îmbunătățire s-a datorat, în primul rând, nivelului ridicat al PIB-ului nominal, dar și deficitului primar mai scăzut. În ansamblu, având în vedere nivelul ridicat al datoriei, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu([25]). În scenariul de referință, ponderea datoriei în PIB scade la aproximativ 32% în 2060, în timp ce nevoile brute de finanțare scad sub 10% pe termen lung ([26]). Unul dintre principalii factori determinanți ai modificării în comparație cu raportul anterior este creșterea mai rapidă a PIB-ului nominal, în special pe termen scurt și mediu, care este determinată în principal de creșterea inflației reflectată și de anticipările inflației bazate pe piață. Această îmbunătățire nu este pe deplin compensată de creșterea ratelor dobânzilor, din cauza scadenței medii ponderate foarte lungi a datoriei Greciei, care atenuează impactul fluctuațiilor ratelor dobânzilor de pe piață pe termen scurt și mediu. Cealaltă contribuție majoră la rezultatele actualizate este traiectoria fiscală bazată pe ipoteza menținerii politicilor actuale. Având în vedere previziunile privind soldul primar structural de 1,4% din PIB pentru 2023 și ipotezele privind costul evoluției îmbătrânirii populației, traiectoria fiscală din 2023 până în 2060 este, în medie, cu 0,4 puncte procentuale mai mare decât ipoteza anterioară de 2,2% din PIB. În scenariul cu prime de risc mai ridicate, datoria scade la 42% din PIB în 2060, iar finanțarea brută rămâne sub 10% din PIB pe termen lung. Chiar și în scenariul de creștere scăzută ([27]), rata datoriei se menține pe o traiectorie descendentă pe termen lung, iar nevoile brute de finanțare rămân sub 20% din PIB. Pentru a face față riscurilor de politică bugetară, un al patrulea scenariu presupune o traiectorie mai scăzută a soldului primar ([28]). Acest scenariu implică o scădere semnificativă a soldului primar, care se ridică, în medie, la 0,4% din PIB pentru perioada 2023-2060. În acest scenariu, datoria se menține pe o traiectorie descendentă, dar scade într-un ritm mult mai lent decât în celelalte scenarii, menținându-se la peste 100% din PIB până la sfârșitul orizontului de proiecție. Nevoile brute de finanțare sunt, de asemenea, mai ridicate, oscilând în jurul valorii de 15% din PIB pe termen mediu și ușor peste 20% din PIB pe termen lung.

([24]) Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, în urma actualizării tehnice a DSA pentru cele mai recente date macroeconomice, traiectoria datoriei ar urma o traiectorie descendentă fermă și în ipoteza fiscală anterioară (și anume, un sold primar de 2,2% din PIB), iar nevoile brute de finanțare ar rămâne sub 20% din PIB în toate cele trei scenarii.

([25]) Raport de țară Grecia pentru 2022, SWD(2022) 609 final, Anexa referitoare la *analiza sustenabilității datoriei*.

([26]) Scenariul de referință urmează metodologia aplicată tuturor celorlalte state membre și reprezintă o actualizare a analizei care a fost publicată în Raportul privind sustenabilitatea finanțelor publice 2021. Scenariile alternative prezentate aici completează analiza.

([27]) La fel ca în rapoartele anterioare, scenariul de creștere scăzută se bazează pe scenariul de prime de risc mai ridicat, dar presupune o creștere mai mică a PIB-ului real pe termen lung.

([28]) Scenariul „soldului primar structural inferior” face parte din setul de scenarii alternative standard utilizate în cadrul orizontal al Comisiei Europene și a fost publicat în Raportul privind sustenabilitatea finanțelor publice 2021 pentru anul anterior. Acest scenariu se bazează pe scenariul de referință și pornește de la ipoteza că, pe parcursul întregii perioade de previzionare, nivelul soldului primar structural se reduce la jumătate din variația cumulativă a previziunilor în perioada 2021-2023 din previziunile Comisiei din primăvara anului 2022.

Graficul 1: **Rezultatele analizei sustenabilităț ii datoriei**

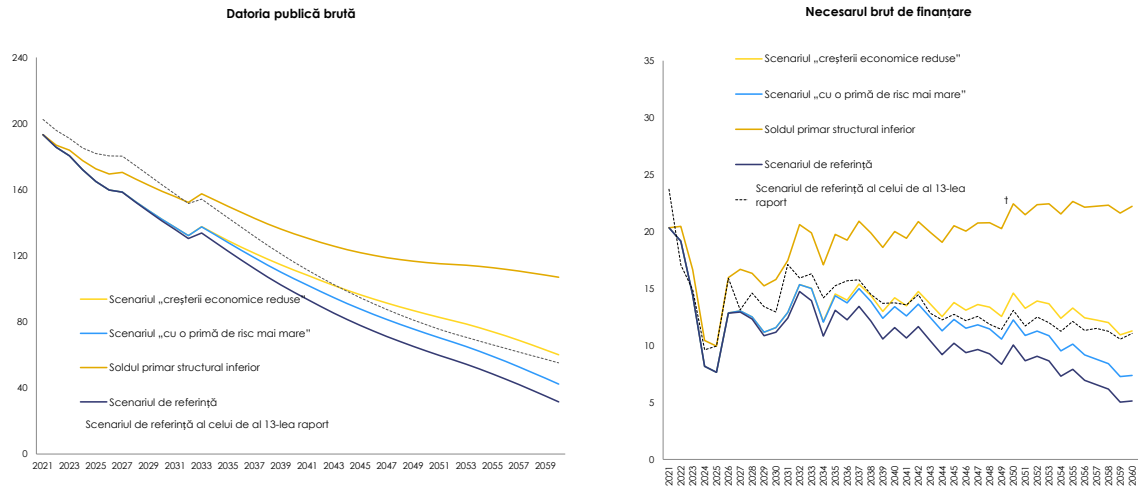

Sursă: Serviciile Comisiei

Evaluarea sustenabilității datoriei depinde de ipotezele subiacente și este supusă unei incertitudini considerabile legate în special de șocul inflaționist actual. Noua traiectorie fiscală implică, în medie, un excedent primar semnificativ mai mare decât în ipoteza fiscală anterioară. Realizarea și menținerea unui sold primar mediu de 2,6% pe o perioadă de aproape 40 de ani este foarte ambițioasă și ar necesita o disciplină fiscală fără precedent în aproape toate statele membre ale UE. Ipoteza fiscală a menținerii politicilor actuale reprezintă cadrul actual al politicii bugetare și va fi revizuită în urma fiecărei previziuni a Comisiei. După cum s-a subliniat în scenariul privind soldul primar structural mai scăzut, în care riscurile legate de sustenabilitate sunt mai pronunțate, prudența bugetară este esențială pentru asigurarea sustenabilității datoriei. În ceea ce privește inflația, în cazul în care creșterea sa actuală ar fi mai puțin persistentă decât se presupune pe baza metodologiei actuale și a așteptărilor pieței, aceasta ar conduce la o traiectorie mai mare a datoriei din cauza unei creșteri nominale mai scăzute. În ceea ce privește creșterea reală, creșterea potențială a Greciei s-a situat recent sub creșterea pe termen lung preconizată atât în scenariul de referință, cât și în scenariul de creștere mai scăzută, care includ impactul preconizat asupra creșterii al investițiilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, pe baza simulărilor standard T+10 ale Comisiei ajustate pe baza modelului QUEST până în cel de al 10-lea an de previziune, și sunt ancorate în ipotezele macroeconomice din Raportul privind îmbătrânirea populației din 2021 ulterior ([29]). Realizarea unor rate de creștere a producției potențiale mai ridicate preconizate va necesita punerea în aplicare a unor reforme structurale și a unor investiții puternice de stimulare a creșterii, inclusiv a celor prezentate în planul de redresare și

([29]) A se vedea Comisia (2020), Raportul din 2021 privind îmbătrânirea populației, „Ipoteze de bază și metodologii de proiecție", noiembrie 2020. Aceste ipoteze reflectă reformele care afectează sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung (cum ar fi reformele pensiilor și măsurile de sănătate și de îngrijire pe termen lung), proiecțiile demografice cu impact asupra ratelor de participare și a variabilelor pieței muncii, precum și ipoteza convergenței productivității muncii între statele membre.

reziliență al Greciei. Acestea sunt, de asemenea, esențiale pentru menținerea unor rate favorabile ale dobânzii pe termen lung.

EVOLUȚIILE DIN SECTORUL FINANCIAR

Băncile elene au finalizat un an de excepție în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante, pe măsură ce accentul se plasează treptat pe restructurarea creditelor neperformante pentru debitorii viabili, acolo unde este posibil. Rata creditelor neperformante a fost de 12,8% pe bază individuală în decembrie 2021, după ce a scăzut puternic de la 30,1% la finele anului 2020 și de la 40,6% la finele anului 2019. Două dintre cele patru bănci de importanță sistemică au înregistrat o rată a creditelor neperformante de o singură cifră la finele anului 2021, în timp ce celelalte două ar trebui să atingă același obiectiv cel târziu până la finele anului 2022. Principalul factor determinant al acestei scăderi rapide a stocului de credite neperformante, care a scăzut la 18,4 miliarde EUR față de nivelul maxim de 107,2 miliarde EUR (finele lunii martie 2016) ([30]), a fost reprezentat de tranzacțiile de securitizare din cadrul programului de protecție a activelor Hercules. Alte trei tranzacții de securitizare efectuate de bănci de importanță sistemică sunt încă în curs de pregătire ([31]) și se preconizează că vor fi finalizate la timp. Costul pentru băncile de origine pentru tranzacțiile viitoare va crește din cauza creșterii comisioanelor de garantare ca urmare a impactului războiului din Ucraina asupra marjei instrumentelor de tipul credit default swap. Eforturile viitoare de a aduce rata creditelor neperformante mai aproape de media UE se vor baza din ce în ce mai mult pe oferta băncilor de noi credite (efectul de numitor), precum și pe gestionarea creditelor aflate în stare de nerambursare sau expuse riscului de nerambursare și pe capacitatea acestora de a oferi soluții viabile pe termen lung. În același timp, recuperarea efectivă a garanțiilor va fi esențială atunci când realizarea cu succes a restructurării nu este fezabilă.

([30]) Sursă: Banca Greciei.

([31]) Portofoliul de credite din cadrul uneia dintre aceste trei securitizări a fost clasificat ca fiind deținut în vederea vânzării de către banca respectivă la finele anului 2021 și, prin urmare, se reflectă deja în îmbunătățirea ratei creditelor neperformante la finele anului 2021. În plus, pe lângă aceste trei tranzacții planificate de bănci de importanță sistemică, se pare că două instituții mai puțin semnificative sunt interesate să utilizeze programul de protecție a activelor Hercules în 2022.

Graficul 2: **Evoluț ia stocului de credite neperformante brute ș i a ratei creditelor neperformante a băncilor elene**

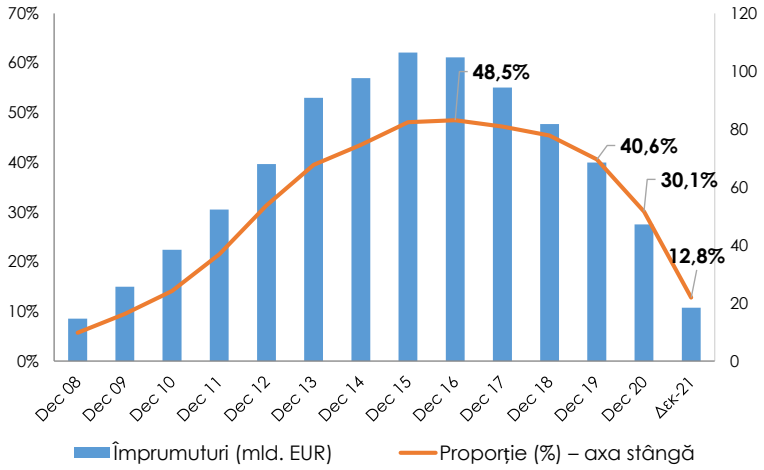

Sursă: *Banca Greciei*
Notă*: Creditele neperformante brute ca procent din totalul creditelor acordate client ilor, pentru creditele bilanț iere în conformitate cu definiț iile Autorităț ii Bancare Europene.*

Crearea netă de noi credite neperformante continuă la o rată limitată, deoarece persistă riscurile la adresa calității activelor băncilor. Intrările nete ([32]) de credite neperformante au continuat în al patrulea trimestru din 2021, pentru al cincilea trimestru consecutiv, deși într-un ritm mai limitat. Produsele „cu o rată crescătoare a dobânzii” oferite de bănci clienților viabili care se confruntă cu dificultăți temporare, precum și moratoriile de plată rămase acordate sectorului hotelier au expirat aproape complet la finele anului 2021, în timp ce numărul semnificativ de credite care beneficiază de măsuri de sprijin de stat prin schemele „Gefyra” și „Gefyra II” ([33]) părăsesc treptat schemele în prima jumătate a anului. Băncile continuă să raporteze o rată stabilă și limitată de incapacitate de plată și de nerambursare pentru împrumuturi după expirarea moratoriilor, iar semnele inițiale indică o rată de nerambursare similară pentru împrumuturile care ies din sistemele „Gefyra” și rate oarecum mai ridicate pentru cele care ies din produsele „cu o rată crescătoare a dobânzii” oferite de bănci. Cu toate acestea, primele rezultate solide după încheierea acestor măsuri de sprijin nu vor fi disponibile înainte de finele lunii iunie 2022. În plus, deși expunerea directă sau indirectă a sectorului bancar elen la rezidenții ruși sau ucraineni este limitată, există riscuri de evoluție negativă pentru calitatea activelor băncilor care decurg din efectele secundare potențiale asupra perspectivelor economice și asupra venitului disponibil real al gospodăriilor legate de invadarea neprovocată a Ucrainei de către Rusia.

Soluționarea cu succes a creditelor neperformante private moștenite depinde din ce în ce mai mult de administratorii de credite responsabili de administrarea creditelor securitizate și vândute. Creditele neperformante care au ieșit din bilanțurile băncilor rămâne în mâinile unor instituții financiare nebancare specializate (și anume, administratorii de credite), care au gestionat credite predominant neperformante în valoare de 79,7 miliarde

([32]) A se vedea nota de subsol 9.
([33]) Cele două scheme „Gefyra” sunt scheme temporare de subvenționare a ratelor instituite de autorități pentru debitorii afectați de coronavirus cu credite performante sau restructurate.

EUR la finele lunii decembrie 2021, din care o mare parte sub formă de portofolii de credite neperformante securitizate în cadrul programului Hercules. Aceste instituții urmăresc să maximizeze recuperările prin restructurări și, dacă este posibil, prin lichidări. Pandemia a complicat executarea lină a planurilor de afaceri ale administratorilor de credite pentru unele dintre portofoliile securitizate de credite neperformante. Se preconizează, de asemenea, că noul instrument de restructurare extrajudiciară și normalizarea procesului de executare a datoriilor, care a început în al patrulea trimestru din 2021, vor facilita eforturile administratorilor de credite de a îndeplini obiectivele planului de afaceri. În plus, pentru a îmbunătăți generarea fluxului de trezorerie pentru unele dintre aceste vehicule, administratorii de credite au în vedere vânzări specifice de portofolii de credite. Se preconizează că dezvoltarea treptată a unei piețe secundare pentru aceste împrumuturi va facilita refinanțarea bancară a debitorilor care vor fi restructurați și care vor deveni reperformanți, permițându-le eventual, în anumite condiții, să intre din nou în portofoliile de credite ale băncilor în viitor.

Profitabilitatea de bază a băncilor s-a îmbunătățit, cu elemente punctuale care afectează rezultatele. Toate cele patru bănci au înregistrat profituri în 2021, excluzând evenimentele punctuale. Rezultatele a două bănci de importanță sistemică au fost afectate de pierderile punctuale rezultate din curățarea creditelor neperformante. Cu toate acestea, conform calculelor băncilor, toate operațiunile recurente au fost profitabile, ceea ce indică o revenire treptată la profitabilitate. Creșterea robustă a taxelor și comisioanelor a contribuit la compensarea în mare măsură a presiunilor asupra veniturilor din dobânzi cauzate de mediul caracterizat de rate scăzute ale dobânzii și de finalizarea securitizărilor de credite neperformante ([34]), îmbunătățind în același timp calitatea mixului de venituri. Având în vedere deținerile semnificative de obligațiuni suverane naționale, băncile de importanță sistemică au luat măsuri pentru a atenua impactul creșterilor potențiale ale randamentelor obligațiunilor suverane asupra profitabilității lor. În ceea ce privește costurile, băncile își continuă eforturile de limitare a costurilor cu personalul. Incertitudinea actuală de pe piață a avut un efect negativ asupra costurilor de finanțare negarantate pe termen lung ale băncilor și poate afecta strategia acestora privind alte emisiuni de titluri de creanță în vederea îndeplinirii cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL) ([35]), atât în ceea ce privește calendarul, cât și tipul de instrumente emise. Băncile intenționează să contrabalanseze presiunile potențiale asupra costului lor de finanțare cauzate de acești factori prin punerea în aplicare a planurilor de afaceri, care țin seama de perspectivele de creștere a creditelor, de reducerea deprecierilor în urma eforturilor recente de reducere a creditelor neperformante și de dezvoltarea unor surse alternative de venituri prin accelerarea transformării digitale a

([34]) Securitizările de credite neperformante conduc la o pierdere recurentă de venituri nete din dobânzi, deoarece acestea conduc la pierderea veniturilor din dobânzi acumulate din portofoliile de credite neperformante transferate. Cu toate acestea, întrucât veniturile din dobânzi acumulate sunt venituri din dobânzi realizate, dar care nu au fost obținute, calitatea medie a veniturilor nete recurente din dobânzi ale băncii se va îmbunătăți odată ce creditele neperformante descărcate vor fi înlocuite cu noi împrumuturi profitabile.

([35]) Țintele MREL obligatorii sunt stabilite de autoritățile de rezoluție pentru fiecare bancă în parte, pe baza dispozițiilor Directivei privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare (2014/59/UE) și ale Regulamentului privind mecanismul unic de rezoluție (806/2014/UE), precum și a modificărilor ulterioare ale acestora.

băncilor. Băncile și-au menținut obiectivele ambițioase ale planului de afaceri pentru noi împrumuturi importante, în pofida riscurilor de evoluție negativă generate de efectele secundare ale incertitudinii geopolitice actuale și ale costurilor ridicate ale energiei asupra cererii de credite. În același timp, natura cererii de credite din partea întreprinderilor se poate îndrepta mai degrabă către capitalul circulant decât către finanțarea nevoilor de investiții.

Curățarea bilanțurilor băncilor a continuat să aibă un impact asupra pozițiilor de capital ale băncilor, dar perspectivele pentru 2022 beneficiază de reducerea nevoilor de provizionare ([36]) și de o generare mai puternică de capital intern prin creșterea profiturilor. Ratele medii ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază și ale fondurilor proprii totale ale băncilor s-au situat la finele anului 2021 la 12,6% și, respectiv, 15,2% din activele ponderate la risc pe bază consolidată ([37]). Poziția de capital a băncilor era în continuare mai scăzută decât la finele anului 2020 (15,0% și 16,6%), reflectând costul reducerii gradului de îndatorare a creditelor neperformante și eliminarea treptată a ajustărilor prudențiale tranzitorii ([38]). Poziția de capital a băncilor a fost sprijinită în 2021 de majorările reușite de capital social efectuate de două bănci și de unele securitizări sintetice ([39]). Se preconizează că viitoarele acțiuni de consolidare a capitalului se vor materializa în 2022, în timp ce se preconizează că poziția de capital a băncilor va beneficia, de asemenea, de generarea de profit organic, prin creșterea profiturilor. Întrucât cea mai mare parte a acțiunilor de reducere a creditelor neperformante a fost finalizată, se preconizează că impactul curățării creditelor neperformante asupra pozițiilor de capital va scădea. Cu toate acestea, poziția de capital rămâne una dintre cele mai scăzute din UE, iar calitatea sa continuă să fie un motiv de îngrijorare, deoarece conține o pondere ridicată și în creștere a creditelor fiscale amânate (aproximativ 64% din capitalul de supraveghere la finele anului 2021 la nivel consolidat).

Perspectivele de creștere a creditului au devenit mai incerte, deși planurile de expansiune a creditului ale băncilor rămân ambițioase. Rata medie anuală de creștere a creditelor acordate societăților nefinanciare s-a menținut aproape nemodificată în anul 2021 (5,7%) în comparație cu anul 2020 (5,6%). Cu toate acestea, creditele nete acordate întreprinderilor au înregistrat o încetinire treptată în a doua jumătate a anului 2021, care a continuat la începutul anului 2022, cu o creștere anuală de 3,4% în martie 2022, față de 8,7% în martie 2021. Creșterea creditelor acordate corporațiilor mari a căpătat un rol de lider în ultimul trimestru din an, deoarece creșterea creditelor pentru IMM-uri pare să rămână în urmă. Creșterea netă a creditelor acordate gospodăriilor, în special a împrumuturilor ipotecare, rămâne în mod constant negativă, în pofida creșterii fluxurilor brute de credit în 2021. Costul mediu al împrumuturilor bancare acordate întreprinderilor a continuat să

([36]) Nevoia de provizioane rezervate pentru pierderile potențiale aferente noilor credite acordate se reduce pe măsură ce calitatea medie a creditelor oferite de bănci se îmbunătățește.

([37]) Sursă: Banca Greciei (date provizorii).

([38]) Aceste dispoziții tranzitorii se referă la introducerea treptată a noilor standarde de contabilitate privind deprecierea activelor financiare și la punerea în aplicare a unor noi norme care să determine băncile să reducă mai rapid nivelul expunerilor neperformante, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/630 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și cu orientările relevante în materie de supraveghere.

([39]) Majorările de capital social au fost încheiate de două bănci de importanță sistemică la începutul lunii mai și începutul lunii iulie. Cifrele din al treilea trimestru nu reflectă încă o majorare de capital social efectuată de o bancă de importanță mai redusă în decembrie 2021.

fluctueze la niveluri minime istorice și a scăzut la 2,76% în februarie 2022 față de 2,92% în anul precedent, semnificativ mai scăzut decât costul creditelor pentru întreprinderile individuale (5,16%) și pentru gospodării (4,88%). Banca Elenă de Dezvoltare a prelungit termenul de depunere a candidaturilor pentru a treia cerere de executare a garanțiilor în cadrul Fondului de garantare pentru întreprinderi în contextul pandemiei de COVID-19, cu un buget de garantare încă neutilizat de 150 de milioane EUR, pentru a oferi împrumuturi pentru capitalul circulant IMM-urilor și va lansa noi instrumente financiare în 2022, cu un accent puternic pe IMM-uri. În plus, se preconizează că plățile împrumuturilor legate de mecanismul de împrumut din cadrul MRR vor începe după luna aprilie și vor crește mai substanțial în a doua jumătate a anului. Agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei sporește incertitudinea cu privire la cererea de credite pentru acest an, dar băncile consideră că aceasta nu ar trebui să își modifice în mod fundamental planurile de extindere a creditelor.

Autoritățile au convenit cu instituțiile europene asupra unei reforme a Fondului elen pentru stabilitate financiară. Se preconizează că legislația va fi adoptată în curând. Durata fondului va fi prelungită până la finele anului 2025 pentru a permite fondului să își îndeplinească dublul obiectiv de a contribui la stabilitatea sistemului bancar elen, cesionând în același timp în mod efectiv activele sale. Reforma simplifică structura de guvernanță a fondului, prezintă un set de principii care vor ghida strategia de cesionare a fondului și stabilește un canal de comunicare pentru fond către Ministerul Finanțelor pentru raportarea cu privire la stadiul punerii sale în aplicare. Drepturile speciale ale fondului vor fi, de asemenea, raționalizate.

Fondul elen pentru stabilitate financiară intenționează să participe, în limitele mandatului său, împreună cu acționarii privați la a doua majorare a capitalului social al unei instituții mai puțin semnificative. Fondul a obținut o participație majoritară, în contextul conversiei unei părți din creditele fiscale amânate ale băncii, și a participat, de asemenea, la majorarea capitalului social al băncii, în 2021. Fondul și principalii acționari privați au încheiat un acord în aprilie 2022, care prevede o a doua investiție în bancă, cuprinzând o nouă majorare de capital social și, dacă este necesar, o contribuție suplimentară la capital sau acțiuni alternative ca parte a punerii în aplicare a planului de afaceri al băncii.